Staatsblad
van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2026

339

Besluit van 23 oktober 2026 tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen en het Besluit inzamelen afvalstoffen met betrekking tot het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur [KetenID WGK014100]

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van 6 november 2025, nr. IENW/BSK-2025/263166, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 4.3, eerste en tweede lid, en 5.1, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet en artikel 10.43, eerste lid, van de Wet milieubeheer;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 25 maart 2026, nr. W17.25.00329/IV);

Gezien het nader rapport van de Minister van Klimaat en Groene Groei van 19 oktober 2026, nr. IENW/BSK-2026/181302;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het **Besluit activiteiten leefomgeving** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3.157, eerste lid, wordt onder verlettering van de onderdelen l en m tot m en n een onderdeel ingevoegd, luidende:

l. het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, bedoeld in paragraaf 4.48a;

B

In artikel 3.165, eerste lid, wordt onder verlettering van de onderdelen l en m tot m en n een onderdeel ingevoegd, luidende:

l. het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, bedoeld in paragraaf 4.48a;

C

In artikel 3.171, eerste lid, wordt onder verlettering van de onderdelen e tot en met g tot f tot en met h een onderdeel ingevoegd, luidende:

e. het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, bedoeld in paragraaf 4.48a;

D

In artikel 3.185, derde lid, onder d, wordt »afgedankte elektrische of elektronische apparatuur» vervangen door »afgedankte elektrische en elektronische apparatuur».

E

In artikel 3.198, eerste lid, wordt onder verlettering van de onderdelen j tot en met m tot l, m, j, k, onder plaatsing van de verletterde onderdelen in alfabetische volgorde en onder verlettering van de onderdelen n tot en met q tot o tot en met r een onderdeel ingevoegd, luidende:

n. het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, bedoeld in paragraaf 4.48a;

F

In artikel 3.230, eerste lid, wordt onder verlettering van de onderdelen l tot en met o tot m tot en met p een onderdeel ingevoegd, luidende:

l. het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, bedoeld in paragraaf 4.48a;

G

Artikel 3.237, eerste lid, komt te luiden:

1. Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.235, en een lozingsactiviteit op een oppervlaktelichaam die daarbij wordt verricht, wordt voldaan aan de regels over:

a. het lozen van koelwater, bedoeld in paragraaf 4.110, als de activiteiten niet als vergunningplichtig zijn aangewezen in dit hoofdstuk;

b. het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, bedoeld in paragraaf 4.48a.

H

Artikel 3.244, eerste lid, komt te luiden:

1. Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.242, en een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam die daarbij wordt verricht, wordt voldaan aan de regels over:

a. het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, bedoeld in paragraaf 4.48a; en

b. een laboratorium, bedoeld in paragraaf 4.55.

I

In artikel 3.257, eerste lid, wordt onder verlettering van de onderdelen a en b tot b en c een onderdeel ingevoegd, luidende:

a. het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, bedoeld in paragraaf 4.48a;

J

Na paragraaf 4.48 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 4.48a Afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur

Artikel 4.595a (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur.

Artikel 4.595b (afval: afgeven apparatuur)

Met het oog op een doelmatig beheer van afvalstoffen wordt afgedankte elektrische en elektronische apparatuur afgegeven aan:

a. een verwerker die voldoet aan artikel 11 van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur;

b. daartoe aangewezen inzamelpunten voor gescheiden inzameling van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur afkomstig van bedrijven, die zijn ingesteld door of namens de individuele producent van elektrische en elektronische apparatuur of door een producentenorganisatie voor de collectieve uitvoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid als bedoeld in artikel 6 en artikel 8 van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur; of

c. een inzamelbedrijf dat in het bezit is van een geldende vergunning voor de inzameling van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur als bedoeld in het Besluit inzamelen afvalstoffen.

K

In bijlage I wordt in de alfabetische volgorde de volgende begripsbepaling ingevoegd: *afgedankte elektrische en elektronische apparatuur:* afgedankte elektrische en elektronische apparatuur als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur;

L

In de tabel in bijlage II, nummers 79A en 79B, vervalt «die valt onder de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur,».

ARTIKEL II

Bijlage I bij het **Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen** wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel 1, onder j, vervalt, onder verlettering van subonderdeel k tot j.

2. Onder vernummering van de onderdelen 2 tot en met 8 tot 3 tot en met 9 wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

2. het opslaan of overslaan van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur als bedoeld in de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur waarvoor verslag wordt gedaan als bedoeld in artikel 19 of 20 van die regeling.

3. In onderdeel 7 (nieuw) wordt «onder 4 of 5» vervangen door «onder 5 of 6».

4. In onderdeel 8 (nieuw) wordt «onder 6» vervangen door «onder 7».

ARTIKEL III

Het **Besluit inzamelen afvalstoffen** wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 9 wordt onder vervanging van «, of» aan het slot van onderdeel b door een komma en onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door «, of» een onderdeel toegevoegd, luidende:

d. afgedankte elektrische en elektronische apparatuur als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur.

ARTIKEL IV

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 23 oktober 2026

Willem-Alexander

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S. van Veldhoven-van der Meer

Uitgegeven de *achtentwintigste* oktober 2026

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel

stb-2026-339
ISSN 0920 - 2064
's-Gravenhage 2026

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen deel

1. Hoofdlijnen van het voorstel

Dit besluit, dat de afgifte van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur reguleert, wijzigt daartoe drie andere besluiten (algemene maatregelen van bestuur). In deze toelichting wordt dit besluit ook wel aangeduid met de term Afgifteplicht.[1]

De drie bij dit besluit doorgevoerde wijzigingen zijn de volgende.

– Het Besluit activiteiten leefomgeving is gewijzigd in verband met de invoering van een verplichting tot het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (afgifteplicht AEEA) voor specifieke milieubelastende activiteiten.

– Het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen (hierna ook: Besluit melden) is gewijzigd in verband met de uitbreiding van de meldingsplicht voor de ontvangst van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur bij verwerkers van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur.

– Het Besluit inzamelen afvalstoffen is gewijzigd in verband met de introductie van een vergunningplicht voor inzamelaars van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur.

1.1. Onderbouwing voor het reguleren van het afgeven van AEEA

Het reguleren van het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) heeft tot doel zo veel mogelijk AEEA in te zamelen en passend te verwerken. Passende verwerking houdt in dat moet worden voldaan aan de eisen in artikel 11 van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (Regeling AEEA) waaronder het bezit van een conformiteitsverklaring ingevolge de toepasselijke CENELEC-standaard[2] voor verwerking van AEEA.

Het voorschrijven van het afgeven van AEEA was onderdeel van het Plan van Aanpak ter verhoging van het inzamelpercentage AEEA van 15 januari 2018 alsmede het daaropvolgende Actieplan 65% van 6 december 2020. Het plan van aanpak is overeengekomen tussen producenten, verwerkers, winkelbedrijven, gemeenten en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in het Monitoringsberaad WEEE en aangekondigd bij brief van 25 september 2017 van de toenmalige Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu aan de Tweede Kamer.[3] Zowel het plan van aanpak als het actieplan richtten zich op de verhoging van het inzamelpercentage AEEA, zodanig dat het wettelijke inzameldoel van 65% van de nieuw op de markt gebrachte elektrische en elektronische apparatuur (EEA)[4] wordt gerealiseerd. Sinds 2024 wordt in Nederland een inzameldoelstelling gehanteerd van 85% van de jaarlijks gegenereerde AEEA.

---

[1] De term Afgifteplicht (met een hoofdletter), waarmee dit besluit als geheel wordt bedoeld, is te onderscheiden van de term afgifteplicht (met een kleine letter), waarmee alleen de bij artikel I van dit besluit doorgevoerde wijziging van het Bal wordt bedoeld (afgifteplicht in eigenlijke of enge zin).

[2] Betreft de serie standaarden die is opgesteld en uitgegeven door het Europese normalisatie instituut Cenelec onder serienummer 50625.

[3] Kamerstukken II, 201718, 30 872, nr. 212

[4] Het gaat daarbij om het totale volume EEA over de drie voorafgaande jaren aan het toetsingsjaar voor de inzameldoelstelling.

De partijen in het Monitoringsberaad WEEE hebben destijds onafhankelijk onderzoek laten doen naar de inzameldoelstellingen AEEA. Uit die inventarisatie bleek dat de inzameldoelstelling van 65% put on market EEA, die vanaf 2019 zou gaan gelden, in 2017 als onhaalbaar werd gezien tenzij er aanvullende maatregelen zouden worden genomen. De lekstroom AEEA wordt hierbij genoemd als een van de oorzaken voor het niet-behalen van de doelstelling.

In het rapport «Evaluatie Monitoringsberaad WEEE «Hoog tijd voor een volgende stap»» (2017, ABD Topconsult) wordt een Afgifteplicht aangeduid als een effectieve maatregel die genomen kan worden om de doelstellingen in de toekomst binnen bereik van Stichting OPEN te brengen. In het uitgevoerde onderzoek «Plan van Aanpak 65% AEEA(2017, Rebel) bleek dat de lekstroom van AEEA in het binnenland het meest omvangrijk is. Werkgroep Lekstromen Binnenland (onderdeel van het Monitoringsberaad WEEE) heeft acties ondernomen om de lekstroom tegen te gaan. Deze hadden echter onvoldoende effect. Het Plan van Aanpak stelt dat «grote tonnages aan AEEA nog steeds op illegale wijze werden vermengd en niet op gepaste wijze werden verwerkt». Het rapport onderstreepte dat het «formeel regelen» van een Afgifteplicht de lekstroom zou moeten verhelpen. Daarop is door de toenmalige bewindspersoon besloten om de Afgifteplicht juridisch uit te werken. Met dit besluit wordt daarin voorzien.

1.2. Inschatting van de lekstroom

In 2020 is, gebaseerd op eerder onderzoek van Unitar uit 2018, een inschatting gemaakt dat 100.000 ton aan AEEA als «oud ijzer» wordt afgevoerd. Dit wil zeggen: zonder verwerking volgens de verplichte CENELEC-standaard conform artikel 11 van Regeling AEEA. Door een zeer snelle stijging van nieuw verkochte producten (Put-on-Market/ PoM) stijgt de feitelijke afdanking van EEA eveneens, maar wel vertraagd, omdat veel producten lang meegaan. Deze stijging heeft te maken met een verdere toename van het aantal nieuwe producten op de Nederlands markt, dus meer PoM (zie ook de NWR- rapportages[5] die deze groei laten zien). Tot slot is nagegaan wat de PoM data is over 2023 voor een aantal apparaten dat gebruikt wordt in de professionele branche waarop de Afgifteplicht zich richt:

Product	Put on Market Kg 2023
E1/04 - Airco-apparatuur (inbouw) en warmtepompen	
E4/10 - Ketels, boilers en geisers (>50 cm)	
E4/12 - Ventilatie- en recirculatie-apparatuur (>50 cm | >150 m³/uur | inbouw)	
E4/13 - Ventilatie- en recirculatie-apparatuur (>50 cm | =150 m³/uur | inbouw)	
E4/14 - Ventilatie-, recirculatie- en verwarmingsapparatuur (>50 cm | los)	
E4/15 - Verwarmings- en warmwaterapparatuur (> 50 cm | inbouw)	
E4/22 - Meet- en regelapparatuur (>50 cm)	
E4/25 - I(C)T- en kantoorapparatuur (>50 cm | professioneel)	
E4/26 - Armaturen voor TL-, spaar- en gasontladingslampen (>750 gram)	
E4/27 - Armaturen met geïntegreerde LED (>750 gram)	
E4/28 - Armaturen voor verwisselbare LED (>750 gram)	
E5/05 - Ketels, boilers en geisers (= 50 cm)	
E5/06 - Ventilatie- en recirculatie-apparatuur (=50 cm | = 150 m3/uur | inbouw)	
E5/07 - Ventilatie- en recirculatie-apparatuur (=50 cm | > 150 m3/uur | inbouw)	
E5/08 - Ventilatie-, recirculatie- en verwarmingsapparatuur (=50 cm | los)	
E5/09 - Verwarmings- en warmwaterapparatuur (=50 cm | inbouw)	
E5/15 - Meet- en regelapparatuur, incl. melders, sensoren en schakelaars (= 50 cm)	
E6/05 - I(C)T- en kantoorapparatuur (= 50 cm | professioneel)	
Totaal put-on-market data geselecteerde producten (afgerond)	**151.000.000**

Afgerond 151.000 ton aan nieuwe apparaten binnen een bedrijfsmatige context is op de Nederlandse markt gebracht in 2023. Dit zal op termijn terugkomen als AEEA, waarbij er ook sprake is van een vervanging van

[5] https://nationaalweeeregister.nl/rapportage

product A door B. Als voorbeeld de warmtepompen (E1/04). Deze zullen cv-ketels gaan vervangen waardoor meer cv-ketels als AEEA afgevoerd zullen worden. Pas op de middellange termijn zullen de warmtepompen als AEEA vrijkomen. Warmtepompen zijn zwaarder dan cv-ketels waardoor alleen al door deze wijziging het volume verder zal toenemen. De bovengenoemde apparaten zijn hoog metaalhoudend en zijn gevoelig om als lekstroom te worden afgevoerd. Deze producten worden doorgaans door de professionele branche afgevoerd. Daarom richt de Afgifteplicht zich op die bedrijven. De Afgifteplicht heeft betrekking op alle AEEA die wordt afgedankt door kringloopbedrijven en bedrijven voor reparatie van gebruikte producten, metaalrecyclingbedrijven waaronder schroothandelaren, milieustraten, bouwbedrijven, installatiebedrijven, grondbouwbedrijven, wegbouwbedrijven, waterbouwbedrijven, schildersbedrijven, datacentra, laboratoria en ziekenhuizen conform het Besluit activiteiten leefomgeving.

1.3. Stimuleringsregeling Stichting OPEN

Producentenorganisatie Stichting OPEN heeft in 2023 een Stimuleringsregeling[6] ingevoerd om afgedankte apparaten bij de vergunde verwerker te krijgen. De regeling heeft betrekking op de volgende afgedankte apparatuur: grote en kleine apparaten, ICT-apparaten en kabels; armaturen, inbouw-airco's en warmtepompen, cv-ketels en boilers. Hierbij vergoedt Stichting OPEN € 140 tot € 225 per ton afhankelijk van het type apparaat, mits deze apparaten bij een CENELEC gecertificeerde en vergunde verwerker worden afgegeven. De facturering vindt plaats op basis van inweeggegevens en facturen.

De Stimuleringsregeling heeft in 2023 geleid tot een extra volume van 42.000 ton ingezamelde en correct verwerkte apparaten. In dit volume zat 3.000 ton aan afgedankte cv-ketels. Alhoewel dit een aanzienlijke hoeveelheid cv-ketels betreft, zou op basis van de put-on-market data 10.000 tot 12.000 ton cv-ketels op jaarbasis afgedankt moeten worden. In de markt ontbreekt er dus alleen al voor cv-ketels een volume van 7.000 tot 9.000 ton en in totaal zou dus nog 58.000 ton extra ingezameld kunnen worden (100.000 ton minus 42.000 ton). Daarom wordt de invoering van een afgifteplicht door ketenpartijen zoals Stichting OPEN en verwerkers als noodzakelijk beschouwd. Volgens deze partijen kan daarmee de aantrekkingskracht van het «grijze circuit» (waarbinnen geen BTW-afdracht plaatsvindt en vennootschapsbelasting wordt ontlopen) worden tegengaan.

Stichting OPEN zal de Stimuleringsregeling voor het inzamelen van armaturen, CV-ketels en boilers, airco's en warmtepompen intensiveren. Metaalrecyclers zijn als inzamelkanaal toegevoegd aan de inzamelstructuur via de Stimuleringsregeling. Zo wordt de juiste route van inzameling van AEEA toegankelijk gemaakt en daarmee gestimuleerd. Dit zal in combinatie met de Afgifteplicht naar verwachting leiden tot het behalen van hogere inzamelpercentages voor de productgroepen binnen de reikwijdte.

Stichting OPEN stelt in Actieplan 2025-2030 het volgende, onder Actie 6 «verfijning van de Stimuleringsregeling»:

«De [Stimuleringsregeling voor] bovengenoemde drie categorieën (armaturen, CV-ketels en boilers; airco's en warmtepompen) is al ingevoerd maar heeft de potentie nog niet volledig benut. Uit de analyse van de lekstromen volgt dat er nog circa 50.000–70.000 ton aan metaalhoudende apparaten ontbreekt buiten de inzameling via de Stimulerings-

[6] Stimuleringsregeling voor producenten die inzamelen – Stichting OPEN

regeling, die in 2023 in totaal 42.000 ton heeft opgeleverd. Na invoering van de afgifteplicht en bijbehorende handhaving zal naar verwachting de gescheiden inzameling verder toenemen.»

1.4. Aanvullende inzet Stichting OPEN

In verband met de aanvraag voor een algemeen verbindend verklaring (avv) in 2025 heeft Stichting OPEN een Actieplan 2025–2030[7] opgesteld dat moet bijdragen aan het behalen van de wettelijk verplichte inzameldoelstelling van 85%. De voorgestelde acties vullen aan op de Afgifteplicht. Er wordt bijvoorbeeld gewerkt aan het uitbreiden van het netwerk van Wecyclevoorbedrijven en op het mogelijk maken om bij bedrijven kleine AEEA en batterijen en Klein Chemisch Afval gezamenlijk in te zamelen. Dit zou een hoger inzamelvolume moeten garanderen en daarmee lekstromen moeten tegengaan. Om lekstromen op milieustraten te verkleinen, zal Stichting OPEN voorlichting voor medewerkers verzorgen. Daarbij wordt ook gewerkt aan het plaatsen van duidelijkere borden voor bezoekers van de milieustraat.

1.5. Verhouding Afgifteplicht tot staand beleid

Het invoeren van een afgifteplicht betreft niet het invoeren van een nieuwe en extra nationale verplichting tot het correct afgeven van afgedankte elektronica. Het is mede een gevolg van het ontbreken van voldoende mate van duidelijkheid over afgifte van afgedankte elektronica in de huidige regelgeving. De uitvoerende praktijk vraagt om bepalingen die een al bestaande verplichting over het correct afvoeren van hun AEEA helder en duidelijk maakt voor een ondernemer die hierop moet handelen. De afgifteplicht is feitelijk dus niets anders dan de nadere detaillering van bestaande regulering voor AEEA. Om dit facet inzichtelijk te maken wordt hieronder het algemene kader in het huidige stelsel kortweg toegelicht.

Volgens artikel 5 van de Richtlijn AEEA[8] moeten de lidstaten passende maatregelen nemen om niet-gescheiden inzameling (bijvoorbeeld via het restafval) van AEEA te voorkomen. In artikel 11 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen[9] is bepaald dat de lidstaten maatregelen nemen om recycling van hoge kwaliteit te bevorderen en hiertoe gescheiden afvalinzameling in te voeren waar dat technisch, milieuhygiënisch en economisch haalbaar is, en geschikt om aan de noodzakelijke kwaliteitsnormen voor de desbetreffende recyclingsectoren te voldoen. In het Circulair Materialen Plan (CMP) Hoofdstuk «Gescheiden houden bedrijfsafval en gevaarlijk afval, paragraaf 4.1. Bedrijfsafval dat altijd gescheiden moet worden gehouden», is bepaald voor welke bedrijfsafvalstoffen-categorieën scheiding door de bedrijven waar het afval ontstaat, altijd wordt gevergd; AEEA staat daar als één van de afvalstromen genoemd.

Bedrijven dienen deze afvalstroom dus gescheiden te houden en vervolgens ook gescheiden af te geven aan een afvalinzamelaar of zelf weg te brengen naar het juiste inzamelpunt. Mengen van afvalfracties is niet toegestaan. Ingevolge artikel 8 van de Regeling AEEA moet een producent zorgdragen voor de gescheiden inzameling van afgedankte door hem in de handel gebrachte elektrische en elektronische apparatuur, niet zijnde afgedankte elektrische en elektronische apparatuur van particuliere huishoudens (uitgebreide producentenverantwoordelijkheid).

---

[7] Actieplan 2025–2030: grote ambities voor stevige uitdagingen

[8] Richtlijn 2012/19/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA).

[9] Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen.

Producenten zijn in Nederland gebonden aan het wettelijk verplichte inzameldoel volgens de Richtlijn AEEA van 85% AEEA gegenereerd in een jaar.

Vanuit deze kaders wordt in NL gestreefd naar zo goed mogelijk gescheiden inzameling van AEEA van zowel particulieren als bedrijven. Alle ontdoeners worden om die reden geacht om hun AEEA via de beschikbare correcte infrastructuur, zoals die van de collectieve producentenorganisatie Stichting OPEN, af te geven. Gescheiden inzameling van AEEA is volgens de Richtlijn AEEA immers een eerste vereiste om de specifieke behandeling en recycling van AEEA te waarborgen, en is noodzakelijk om het vastgestelde niveau van bescherming van de gezondheid van mens en milieu in de EU te halen.[10]

De afgifteplicht AEEA is primair van toepassing op bedrijven waar een meer dan gemiddelde hoeveelheid AEEA structureel vrijkomt vanuit de aard van de beroepsmatige activiteit. De afbakening van bedrijven berust op de inschatting van genoemde vertegenwoordigers van belanghebbende partijen, van het aandeel van die bedrijven in het totaal van de voornoemde circa 100.000 ton niet-passende verwerking. Deze reikwijdte zou ervoor moeten zorgen dat de omvang van de lekstroom sterk afneemt. Deze risicobenadering heeft geleid tot de keuze van een afgifteplicht AEEA voor kringloopbedrijven en bedrijven voor reparatie van gebruikte producten, metaalrecyclingbedrijven waaronder schroothandelaren, milieustraten, bouwbedrijven, installatiebedrijven, grondbouwbedrijven, wegbouwbedrijven, waterbouwbedrijven, schildersbedrijven, datacentra, laboratoria en ziekenhuizen conform het Besluit activiteiten leefomgeving.

1.6. Drie wettelijke routes voor het afgeven van afgedankte elektronica

Voor de bedrijven waarvoor de afgifteplicht van toepassing is, zal de verplichting gelden om het binnen de beroepsmatige uitoefening van de activiteiten ontstane AEEA af te geven volgens drie mogelijkheden. De eerste betreft het direct afgeven aan CENELEC-gecertificeerde verwerkers zoals bepaald in artikel 11 van de Regeling AEEA. De AEEA wordt dan afgeleverd aan het bedrijf dat de passende verwerking uitvoert.

De tweede mogelijkheid betreft het afgeven aan het daartoe bestemde inzamelsysteem voor AEEA dat hetzij door een individuele producent of importeur beschikbaar is gesteld, hetzij door een producentenorganisatie namens de producent of importeur beschikbaar is gesteld. In Nederland is voor de inzameling van alle AEEA, afkomstig van zowel particulieren als bedrijven, momenteel één landelijk dekkende producentenorganisatie verantwoordelijk (Stichting OPEN – Organisatie Producentenverantwoordelijkheid E- waste Nederland[11]). De producentenorganisatie draagt zorg voor de inzameling van AEEA dat bij zowel particulieren als bedrijven vrijkomt en waartoe specifieke inzamelpunten zijn opgericht. Het behoort tot de taken van een producentenorganisatie om ontdoeners te informeren en te adviseren over het gehele inzamelsysteem. Specifiek voor AEEA dat vrijkomt bij bedrijven is een inzamelinfrastructuur opgezet.

---

[10] Gescheiden inzameling is een eerste vereiste om de specifieke behandeling en recycling van AEEA te waarborgen, en is noodzakelijk om het vastgestelde niveau van bescherming van de gezondheid van mens en milieu in de Unie te halen. De consument moet actief bijdragen tot het succes van deze inzameling en moet worden aangemoedigd AEEA in te leveren. Met het oog daarop moeten geschikte voorzieningen voor het inleveren van AEEA, met inbegrip van openbare inzamelpunten waar particuliere huishoudens hun afval ten minste kosteloos moeten kunnen inleveren, worden opgezet.

[11] https://www.stichting-open.org/

Op de website www.wecyclevoorbedrijven.nl staan de verschillende mogelijkheden beschreven: ofwel het brengen naar een Wecycle inleverpunt voor bedrijven ofwel het laten ophalen door Stichting OPEN. Het inzamelpunt is doorgaans een plek waar e-waste wordt ingezameld, maar niet wordt verwerkt. De e-waste wordt in dat geval naderhand vervoerd en bij een gecertificeerde verwerker aangeboden voor daadwerkelijke verwerking.

De derde mogelijkheid is het afgeven aan een inzamelaar met een specifieke vergunning voor het ophalen van AEEA. Deze inzamelaar zal de AEEA vervolgens afgeven aan een gecertificeerde verwerker of aan het inzamelsysteem van de producentenorganisatie. Deze verplichting zal in de inzamelvergunning onder het Besluit inzamelen afvalstoffen worden opgenomen.

Het doel van de afgifteplicht is dat AEEA uiteindelijk passend wordt verwerkt en niet weglekt uit de verwerkingsketen. De afgifteplicht heeft alleen betrekking op apparaten die de afvalstatus hebben bereikt en geldt niet voor apparaten die door de eigenaar van het apparaat ter reparatie worden aangeboden bij een reparatiebedrijf of als tweedehands product worden verkocht aan een refurbisher, of worden afgegeven aan een ander bedrijf voor hergebruik. De afgifteplicht gaat pas in zodra de eigenaar[12] van elektrische en elektronische apparatuur (EEA) besluit zich daarvan te ontdoen, en aldus de afvalstatus (AEEA) van toepassing is, nadat de eigenaar heeft bepaald dat reparatie of refurbishment niet aan de orde is en het apparaat voor de eigenaar niet meer bruikbaar is. Deze afweging zit dus volledig in het domein van de eigenaar van het apparaat.

1.7. Meldingsplicht en inzamelvergunning

Naast het voorschrijven van drie legale routes voor het afgeven van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, voorziet dit besluit in de regulering van het melden van het ontvangen van in ontvangst genomen AEEA en in het verplichten van een inzamelvergunning voor het inzamelen van AEEA. Gezamenlijk met de Afgifteplicht moeten deze voorschriften eraan bijdragen dat AEEA op de correcte manier wordt afgegeven, ingezameld en verwerkt.

Volgens de in paragraaf 1.1 genoemde Werkgroep «Lekstromen binnenland» is ook één van de problemen bij inzameling van AEEA, de activiteit van diverse veelal kleinere inzamelaars die het risico verhogen op een lekstroom buiten passende verwerking. Om dit probleem tegemoet te treden wordt een inzamelvergunningplicht voor AEEA ingevoerd. Dit is in lijn met de benadering voor hoog risico afvalstromen in het Besluit inzamelen afvalstoffen. Naar verwachting zal een vergunningplicht leiden tot minder, doch meer professionele, inzamelbedrijven van AEEA afkomstig van bedrijven. Dit maakt de handhaving hierop eenvoudiger. Het toezicht op de naleving van vergunde inzamelaars berust bij de ILT.

Daarnaast wordt het Besluit melden aangepast zodat de partij die AEEA ontvangt voor verwerking, de ontvangst van AEEA (wanneer het >15.000.000 kg per jaar betreft) moet melden aan het Landelijk meldpunt afvalstoffen (LMA) van Rijkswaterstaat. Zo wordt inzichtelijk hoeveel AEEA wordt afgegeven aan verwerkers voor passende verwerking (zoals voorgeschreven in artikel 11 van de Regeling AEEA). Hierdoor verbetert

[12] In juridische termen wordt die doorgaans als «houder» aangeduid, voor de duidelijkheid en voor de relatieve leek wordt in deze toelichting gesproken van eigenaar waar houder van EEA wordt bedoeld.

ook de traceerbaarheid van de herkomst en het inzicht in de toeleveringsketen voor AEEA. Dit helpt om stromen te doorgronden.

1.7.1. Meldingsplicht voor ontvangst van AEEA

De eerdere uitzondering op de meldingsplicht voor ontvangst van AEEA bij verwerkers van niet-gevaarlijke AEEA wordt opgeheven door de aanpassing van Besluit melden.

Het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen (hierna: Besluit melden) wordt zodanig aangepast dat degene die de AEEA ontvangt voor verwerking, de ontvangst van AEEA moet melden aan het Landelijk meldpunt afvalstoffen (LMA) van Rijkswaterstaat. Bijlage I, behorende bij artikel 2 van het Besluit melden wordt daartoe gewijzigd met als doel de invoering van een meldingsplicht met betrekking tot het ontvangen van alle AEEA voor bedrijven die AEEA verwerken. Voor «verwerking» is de definitie uit Artikel 1.1. van de Wet milieubeheer van toepassing: *nuttige toepassing of verwijdering, met inbegrip van aan toepassing of verwijdering voorafgaande voorbereidende handelingen.*

In artikel 2 van Besluit melden is opgenomen dat de meldingsverplichting niet geldt, (onder lid b): *indien voor bedrijfsafvalstoffen de persoon aan wie de afvalstoffen zijn afgegeven, op de locatie van die persoon uitsluitend milieubelastende activiteiten met afvalstoffen verricht die behoren tot een in Bijlage I bij dit besluit aangegeven categorie of een combinatie van die categorieën.*

In bijlage I, behorende bij artikel 2, eerste lid, onder b, van het Besluit melden, is in artikel 6 het volgende opgenomen: *Het ontwateren, microbiologisch of anderszins biologisch of chemisch omzetten, agglomereren, deglomereren, mechanisch, fysisch of chemisch scheiden, mengen, verdichten of thermisch behandelen – anders dan verbranden of sorteren of composteren als bedoeld onder 4 of 5 – van ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen of van bedrijfsafvalstoffen met een capaciteit ten aanzien daarvan van minder dan 15.000.000 kg per jaar.*

Dit betekent dat de meldingsplicht voor ontvangst van te verwerken AEEA uit bedrijfsafval niet van toepassing is indien er minder dan 15.000.000 kg per jaar wordt verwerkt door de betreffende verwerker.

Indien meer dan 15.000.000 kg per jaar wordt ontvangen voor verwerking, geschiedt de wettelijk verplichte melding aan het LMA. Op deze wijze wordt inzicht verkregen in de totale hoeveelheid AEEA die wordt afgegeven aan verwerkers voor passende verwerking overeenkomstig artikel 11 van de Regeling AEEA. De ontvangstmelding verbetert daarnaast de traceerbaarheid van de herkomst alsmede het inzicht in de toeleveringsketen van AEEA.

In het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen (Stb. 2020, nr 170) is bepaald dat er met betrekking tot zowel de ontvangst als afgifte van gevaarlijke afvalstoffen, waaronder gevaarlijke AEEA, een meldingsplicht geldt voor de gegevens die op die afvalstoffen betrekking hebben. Een meldingsplicht voor de ontvangst van afvalstoffen geldt dus al in een aantal gevallen waarin AEEA in ontvangst wordt genomen, bijvoorbeeld indien het gaat om gevaarlijke stoffen in combinatie met AEEA, of afzonderlijk gevaarlijke AEEA.

Door de wijziging in dit besluit van artikel 2 wordt de uitzondering op de meldingsplicht voor ontvangst van AEEA bij verwerkers van AEEA opgeheven. Voor verwerkers die al gevaarlijke AEEA ontvangen heeft deze uitzondering zoals gemeld geen effect omdat die verplicht zijn om de

ontvangst reeds te melden, al dan niet in combinatie met andere afvalstoffen. Daarnaast zijn er verwerkers die geen gevaarlijk afval of gevaarlijke AEEA ontvangen die met deze wijziging alsnog ook een meldingsplicht krijgen voor de ontvangst van AEEA.

1.7.2. Inzamelvergunning voor inzamelen van AEEA

Op grond van artikel 10.45, eerste lid, van de Wet milieubeheer moeten inzamelaars van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen ofwel vermeld staan op een landelijke lijst van inzamelaars ofwel beschikken over een vergunning. Volgens het Besluit inzamelen afvalstoffen is een vergunning vereist voor het inzamelen van bepaalde categorieën van afgewerkte olie, scheepsafvalstoffen en klein gevaarlijk afval. Van inzamelen is in ieder geval sprake wanneer de afvalstoffen worden opgehaald bij degene die zich van de afvalstoffen ontdoet en waarbij de verantwoordelijkheid voor de afvalstoffen overgaat van de ontdoener op de inzamelaar. «Inzameling» zoals bedoeld in het Besluit inzamelen afvalstoffen wordt op basis van artikel 1.1 van de Wet milieubeheer als volgt gedefinieerd: *verzameling van afvalstoffen, met inbegrip van de voorlopige sortering en de voorlopige opslag van afvalstoffen, om deze daarna te vervoeren naar een afvalverwerkingsinstallatie.*

De vergunningplicht dient het belang van een doelmatig beheer van het inzamelen van bepaalde categorieën van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen. In artikel 9 van het Besluit inzamelen zijn hiertoe bepaalde categorieën afgewerkte olie, bepaalde soorten klein gevaarlijk afval en scheepsafvalstoffen aangewezen. Het instellen van een vergunningplicht voor deze afvalstromen heeft mede te maken met het verzekeren van voldoende kwaliteitsniveau in de inzameling en daaropvolgende verwerking van hoog risico afvalstromen. Het hoge risico van AEEA komt voort uit mogelijk lekgevaar van schadelijke stoffen aanwezig in veel AEEA, uit veiligheidsaspecten die samenhangen met elektrische circuits, brandgevaar van lithium-ion batterijen etc. In het Besluit inzamelen staan de regels voor vergunningverlening.

Het Circulair Materialen Plan (CMP, voorheen LAP3) biedt via Afvalplan Elektr(on)ische Apparatuur het algemene beleidskader bij vergunningverlening in het bijzonder de minimumstandaard voor doelmatig afvalbeheer van AEEA.

1.8. Afgifteplicht in relatie tot (voorbereiding voor) hergebruik en reparatie

De ontdoener heeft de keuze uit de drie bovenomschreven opties voor afgifte. De afgifteplicht bepaalt niet de bewaartermijn noch de hoeveelheid opgeslagen EEA of onderdelen van EEA binnen een bedrijf waarvan de eigenaar voornemens is zich te ontdoen. Afhankelijk van de aard van een bedrijf kan het nodig of gewenst zijn dat EEA of onderdelen van EEA waarvan de eigenaar voornemens is zich te ontdoen, langer of korter wordt bewaard binnen dat bedrijf. Het is aan de eigenaar van die EEA om dat zelf te bepalen, tenzij voor die betreffende eigenaar specifieke regels voor opslag en bewaartermijnen gelden. De afgifteplicht heeft geen betrekking op hergebruik of reparatie van EEA en de voorbereiding voor hergebruik van AEEA (waar het veelal gaat om reparatie of refurbishment van AEEA). De wijze waarop eventuele reparatie of refurbishment van EEA (niet in de afvalfase) wordt toegepast en uitgevoerd van producten en eventuele voorbereiding voor hergebruik ter plekke wordt toegepast en uitgevoerd valt buiten het kader van de afgifteplicht. Voor reparatieactiviteiten aan EEA kunnen specifieke eisen van toepassing zijn indien op die productgroep binnen EEA een uitvoeringsmaatregel onder de Ecodesign

Verordening[13] van toepassing is. Voorbereiding voor hergebruik is een verwerkingshandeling van afval met het doel een AEEA zodanig te herstellen dat het weer als werkend apparaat op de markt kan worden (terug)gebracht. Op handelingen met afval zijn specifieke eisen van toepassing uit de Regeling AEEA. De afgifteplicht gaat vooraf aan eventuele voorbereiding voor hergebruik, want de afgifteplicht is van toepassing vanaf het moment dat een eigenaar van EEA besluit zich actief daarvan te ontdoen en de afgedankte EEA dan in juridische zin (volgens de Wet milieubeheer) als afval wordt aangemerkt. Degene die dit afval inneemt zijnde een inzamelaar, sorteerder of verwerker kan in principe verwerkingshandelingen verrichten op voorwaarde dat wordt voldaan aan de Regeling AEEA.[14]

Op het moment dat een verwerker een afgedankt elektrisch apparaat wil voorbereiden voor hergebruik en/of onderdelen opnieuw wil gebruiken in een ander apparaat, dan is daarvoor de CENELEC-conformiteitsverklaring «preparation for reuse» nodig. In Nederland zijn conformiteitsverklaringen «preparation for reuse» uitgegeven waarmee de hogere R-strategieën in lijn met het Nationaal Programma Circulaire Economie bediend worden. Stichting OPEN biedt een financiële ondersteuning aan partijen die deze conformiteitsverklaring willen behalen. Deze ondersteuning richt zich niet alleen op verwerking (CENELEC I en II) van AEEA waarbij grondstoffen worden teruggewonnen, maar ook op bedrijven die de CENELEC-conformiteitsverklaring «preparation for reuse» willen verkrijgen.

2. Verhouding tot hoger recht en nationale regelgeving

Dit besluit kent drie onderdelen: een afgifteplicht voor een aantal categorieën ontdoeners van AEEA in het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna ook: Bal), een vergunningplicht voor inzamelaars van AEEA in het Besluit inzamelen afvalstoffen en een meldingsplicht voor verwerkers van AEEA in het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen. Met de invoering van deze combinatie van verplichtingen, wordt beoogd de grip op de keten van AEEA te versterken en de inzameldoelstellingen voor AEEA binnen bereik te brengen.

In het navolgende wordt eerst de verhouding van de bij dit besluit ingevoerde verplichtingen tot hoger recht besproken, in het bijzonder tot de Richtlijn AEEA, de Dienstenrichtlijn en de Notificatierichtlijn. Vervolgens komt de verhouding tot nationale regelgeving aan de orde, in het bijzonder die van de in het Bal geregelde afgifteplicht tot artikel 10.37 van de Wet milieubeheer. Tot slot wordt ingegaan op de gevolgen voor de handhaving.

2.1. Verhouding tot hoger recht

Het voor dit besluit relevante hoger recht bestaat uit de Richtlijn AEEA, de Notificatierichtlijn en de Dienstenrichtlijn.

Richtlijn AEEA

De richtlijn AEEA is geïmplementeerd in de regeling AEEA. Gebleken is dat niet alle door de richtlijn vereiste resultaten worden bereikt, in het bijzonder niet het behalen van de doelstelling voor het minimum-inzamelingspercentage AEEA uit artikel 7, eerste lid, tweede alinea. Om deze doelstelling te kunnen behalen, is geconcludeerd dat het bestaande,

[13] Verordening (EU) 2024/1781 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten

[14] Voor verwerkingshandelingen is een zogeheten Cenelec-certificaat vereist.

ontoereikende gebleken juridisch instrumentarium moet worden aangevuld. Dit besluit tot invoering van een afgifteplicht voor ontdoeners, een vergunningplicht voor inzamelaars en een meldingsplicht voor verwerkers van AEEA geeft daar uitwerking aan. Hoewel de richtlijn AEEA hiertoe niet verplicht, staat deze daaraan niet in de weg. De richtlijn is verbindend ten aanzien van het te bereiken resultaat, maar laat lidstaten de vrijheid ten aanzien van de gekozen vorm en middelen om het doel van de richtlijn te verwezenlijken.

Notificatierichtlijn

Met dit besluit worden technische voorschriften gesteld. Het gaat daarbij om zogenoemde andere eisen die indirect worden gesteld aan bepaalde producten die zich in het afvalstadium bevinden (AAEA) en die de verhandeling van deze afgedankte producten kunnen beïnvloeden. Een ontwerp van het besluit diende daarom op grond van de notificatierichtlijn aan de Europese Commissie gemeld te worden. Derhalve is een ontwerp van dit besluit op 21 oktober 2025 aan de Europese Commissie voorgelegd (notificatienummer 2024/0683/NL). De standstill-periode is geëindigd op 22 januari 2026. Er zijn geen opmerkingen ontvangen.

Dienstenrichtlijn

Indien regelgeving bepalingen bevat die van toepassing zijn op het verrichten van diensten door dienstverrichters uit andere lidstaten, en deze onder het bereik van artikel 16 van de Dienstenrichtlijn vallen, moeten de bepalingen voldoen aan een aantal randvoorwaarden en vervolgens genotificeerd worden aan de Europese Commissie. Daarbij moet worden gemotiveerd dat zij non-discriminatoir, noodzakelijk en evenredig zijn. De vergunningplicht voor inzamelaars van AEEA valt onder het toepassingsbereik van artikel 16 van de Dienstenrichtlijn zodat het besluit na publicatie vanwege deze bepaling onder de Dienstenrichtlijn genotificeerd zal worden.

2.2. Verhouding tot nationale regelgeving

De onderscheiden verplichtingen uit het besluit zijn op verschillende plaatsen ingepast in de afvalstoffenregelgeving. De afgifteplicht is ingepast in het onder de Omgevingswet hangende Bal dat de basis biedt om milieubelastende activiteiten te reguleren en derhalve geschikt is om bedrijven waarbij structureel een meer dan gemiddelde hoeveelheid AEEA vrijkomt te reguleren. De vergunningplicht en de meldingsplicht vinden hun grondslag in artikel 10.48, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 10.42, eerste lid, van de Wet milieubeheer.

De afgifteplicht in relatie tot artikel 10.37 van de Wet milieubeheer.

De afgifteplicht voor AEEA is een nieuw juridisch instrument waarvan de verhouding tot het afgifteverbod voor bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen van artikel 10.37 van de Wet milieubeheer toelichting behoeft.

De Wet milieubeheer kent in artikel 10.37 een algemene regeling over de afgifte van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen in de vorm van een verbod met uitzonderingen. Die uitzonderingen zijn wat betreft AEEA evenwel te ruim, gelet op het (voort)bestaan van een substantiële lekstroom AEEA die niet door gecertificeerde verwerkers wordt verwerkt.

Artikel 10.37, eerste lid, van de Wet milieubeheer bevat het verbod om zich door afgifte aan een ander van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen te ontdoen. Het tweede lid bevat een zestal uitzonderingen daarop. Die uitzonderingen specificeren de ontvangers aan wie de betreffende afvalstoffen mogen worden afgegeven. Het onderhavige besluit beperkt deze uitzonderingen voor zover het betreft de afgifte van AEEA vanuit een aantal categorieën milieubelastende activiteiten (bedrijfssectoren).

Zo moet ingevolge het nieuwe artikel 4.595b van het Bal een inzamelaar (artikel 10.37, tweede lid, onder a, van de Wet milieubeheer) van AEEA vergunninghoudend zijn en geldt voor een verwerker (onder b) van AEEA een uitbreiding van de meldingsplicht. Ook wordt verduidelijkt dat afgifte van AEEA ook kan plaatsvinden aan een producent of producentenorganisatie (onder c). De andere in artikel 10.37, tweede lid, genoemde uitzonderingen (onder d, e en f) komen niet terug in de afgifteplicht, omdat afgifte aan hen onvoldoende waarborg biedt dat de afgegeven AEEA op passende wijze wordt verwerkt.[15]

In het bijzonder geldt dat de enkele vermelding op de VIHB-lijst (onder f) niet volstaat. Dat betekent evenwel niet dat de afgifte van AEEA door bedrijven op welke de afgifteplicht rust aan een vergunninghoudende inzamelaar, een gecertificeerde verwerker, een producent of producentenorganisatie niet door tussenkomst van een vervoerder kan geschieden. Uit o.a. artikel 10.38, eerste lid, aanhef en onder f, van de Wet milieubeheer blijkt dat de afgifte van afvalstoffen kan geschieden door tussenkomst van een vervoerder. Die vervoerder wordt dan niet aangemerkt als degene aan wie de afvalstoffen worden afgegeven.[16]

Gevolgen voor de handhaving

Afgifte van AEEA aan een van de personen bedoeld in artikel 10.37, tweede lid, d tot en met f, vormt voor de bedrijfssectoren waarvoor de afgifteplicht geldt een overtreding van de desbetreffende bepaling in het Bal. De afgifteplicht gaat dus verder dan het afgifteverbod van artikel 10.37 van de Wet milieubeheer, zodat overtreding van de afgifteplicht tevens overtreding van het afgifteverbod is. Nu het bevoegd gezag ten aanzien van beide overtredingen in de regel hetzelfde is, zal deze samenloop in de praktijk van de handhaving geen probleem vormen.[17]

Wat betreft strafrechtelijke handhaving zij opgemerkt dat overtreding van artikel 10.37 van de Wet milieubeheer, evenals overtreding van aan milieubelastende activiteiten gestelde algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving gelden als overtreding als bedoeld in artikel 1a,

---

[15] Onderdeel d ziet op afgifte aan een persoon die op grond van een omgevingsvergunning bevoegd is afvalstoffen aan boord van een vaartuig of luchtvaartuig te nemen met het oogmerk ze te lozen. Onderdeel e ziet op afgifte aan een persoon die in een ander land dan Nederland is gevestigd, en die overeenkomstig de EG-verordening overbrenging van afvalstoffen (EVOA) en titel 10.7 die afvalstoffen naar dat land brengt. Onderdeel f ziet op afgifte aan vervoerders, handelaars en bemiddelaars die vermeld staan op de VIHB-lijst.

[16] Uit artikel 1.1, derde lid, aanhef en onder b, van de Wet milieubeheer, waarin wordt gesproken over het zich door afgifte ontdoen van afvalstoffen, blijkt dat de afgifte van afvalstoffen een vorm van zich ontdoen van afvalstoffen is. Dat betekent dat afgifte niet zo zeer ziet op de fysieke handeling van het overhandigen of ter beschikking stellen van afvalstoffen, maar op de overdacht van de verantwoordelijkheid voor de afvalstoffen.

[17] De bevoegdheid tot handhaving van het afgifteverbod van artikel 10.37 van de Wet milieubeheer is ingevolge artikel 18.2d, tweede lid, belegd bij burgmeester en wethouders. De bevoegdheid tot handhaving van de afgifteplicht is ingevolge artikel 18.2, eerste lid, gelezen in samenhang met artikel 4.9 van de Omgevingswet in de regel eveneens belegd bij burgemeester en wethouders.

aanhef en onder 1e, van de Wet op de economische delicten. Dat betekent dat de strafmaat dezelfde is.

3. Regeldruk (administratieve lasten, nalevingskosten en uitvoeringslasten)

3.1. Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)

Op 24 november 2023 heeft het Adviescollege Toetsing regeldruk (ATR) advies uitgebracht over het voorstel voor een afgifteplicht AEEA. Het dictum bij het advies brengt tot uitdrukking dat de toelichting bij het voorstel aanvulling behoeft, alvorens besluitvorming op onderbouwde wijze kan plaatsvinden. Op advies van het ATR is de toelichting dan ook nader aangevuld op de volgende onderdelen:

– Een uitgebreidere probleemanalyse over de lekstromen AEEA en het effect van de voorgestelde afgifteplicht – opgenomen in paragraaf 1 van de toelichting.

– De wijze waarop het risicogerichte toezicht en handhaving om de lekstromen tegen te gaan wordt versterkt – opgenomen in paragraaf 4 van de toelichting.

– Een aanvullende beschrijving van de consultatie van bedrijven en de wijze waarop de inbreng is verwerkt – opgenomen in paragraaf 5 van de toelichting.

– Het verslag van de uitgevoerde MKB-toets – opgenomen in subparagraaf 3.2 van de toelichting.

– Een verduidelijking op de capaciteit voor toezicht en handhaving – opgenomen in subparagraaf 4.2 van de toelichting.

– Een aanvulling op de analyse van de regeldrukeffecten – opgenomen in subparagraaf 3.3 van de toelichting.

Het aangevulde voorstel voor een afgifteplicht is op 19 juli 2024 opnieuw voorgelegd aan het ATR. Bij brief van 4 september 2024 meldt het ATR dat in de toelichting bij het voorstel wijzigingen zijn aangebracht ter verwerking van de ATR-advies-punten. Zo is de onderbouwing van nut en noodzaak nader uitgewerkt in de toelichting bij het voorstel.

Ook is een MKB-toets uitgevoerd. Naar aanleiding van de MKB-toets is onder andere besloten de afgiftebon bij afgegeven AEEA te schrappen. De regeldrukgevolgen van het voorstel zijn naar aanleiding van het ATR-advies verder kwalitatief en kwantitatief uitgewerkt in de toelichting, conform de Rijksbrede methodiek. Deze analyse draagt bij aan onderbouwde besluitvorming over het voorstel. De omvang van de regeldrukgevolgen van de voorgestelde afgifteplicht wijzigt niet door de aangepaste toelichting. Het college constateert dat er geen sprake is van inhoudelijke wijzigingen in het voorstel met aanmerkelijke gevolgen voor de regeldruk, zoals genoemd in artikel 5, derde lid, van het Instellingsbesluit van ATR. Het ziet daarom geen aanleiding tot het uitbrengen van een aanvullende zienswijze over het voorstel en de gewijzigde toelichting.

3.2. MKB-toets

Op advies van het ATR heeft op 23 april 2024 een MKB-toets plaatsgevonden waarbij ondernemers de gelegenheid is gegeven om vanuit hun praktijkervaring te reageren op het voorstel voor een afgifteplicht AEEA. Bij nieuwe regelgeving waarbij naar verwachting sprake is van substantiële regeldrukeffecten voor het MKB kunnen individuele mkb-ondernemers in een vroeg stadium met departementen meedenken over de vormgeving van deze regelgeving. De MKB-toets is uitgevoerd langs de volgende vier vragen:

– Op welke wijze voert u uw AEEA nu af?

– Wat vindt u van de wijze waarop AEEA moet worden afgegeven?

– Wat vindt u van de bewaarplicht van de afgiftebon?

– Denkt u dat de voorgestelde regeling het beoogde effect zal realiseren?

De ondernemers blijken allen bekend met de huidige regelgeving voor AEEA en geven AEEA doorgaans af aan het daartoe bestemde inzamelkanaal dat Wecycle beschikbaar stelt voor bedrijven. De invoering van een afgifteplicht zoals voorgesteld, verandert daar in principe niets aan. In het verleden werd AEEA overigens soms afgevoerd via de metaalrecycling of andere kanalen. De voorgestelde maatregel is voor ondernemers helder en het is evident dat AEEA uiteindelijk in het daartoe wettelijk bestemde inzamelpunt terecht moet komen – dat beginsel staat voor de ondernemers niet ter discussie. Wel werd door de ondernemers benadrukt dat de voorgestelde regeling tekortschiet op het aspect van voortgezet gebruik van apparatuur door middel van hergebruik of reparatie.

Gesteld werd dat ingezamelde afgedankte apparatuur niet zonder meer naar de recycling zou moeten worden gedirigeerd, maar dat een tussenstap gewenst is gericht op hergebruik of reparatie om het gebruik (of levensduur) te verlengen. Dit aspect is ook in de diverse zienswijzen tijdens de internetconsultatie naar voren gebracht.

Hierover is opgemerkt dat de voorgestelde afgifteplicht uitsluitend van toepassing is zodra de afvalstatus van een apparaat/product aan de orde is. Dat wil zeggen dat in het stadium dat voorafgaat aan de afvalfase, de houder/eigenaar van een apparaat/product zelf verantwoordelijk is voor levensduurverlenging via goed onderhoud en reparatie. In de huidige regelgeving voor AEEA is reeds bepaald dat zodra een apparaat/product is afgegeven aan de wettelijk verplichte inzamelinfrastructuur dat moet worden bevorderd dat AEEA die moet worden voorbereid voor hergebruik, wordt gescheiden van ander ingezamelde AEEA.[18] De producentenorganisatie Stichting OPEN heeft kenbaar gemaakt dat hergebruik en reparatie van AEEA een belangrijk onderdeel vormen voor de invulling van de wettelijke producentenverantwoordelijkheid.[19] Stichting OPEN bouwt mede daarom aan een nadere invulling van voorbereiding van hergebruik in de keten van AEEA. Dat vindt plaats aan de hand van pilotprojecten om de juiste voorwaarden te bepalen voor mogelijk toekomstig opschalen. Op het moment dat een verwerker een afgedankt elektrisch apparaat wil voorbereiden voor hergebruik en/of onderdelen opnieuw wil gebruiken (re-usen) in een ander apparaat, dan is daarvoor het CENELEC-certificaat «preparation for re-use» nodig. In Nederland bleken in 2023 in totaal 38 verwerkers van AEEA een dergelijk certificaat te hebben. Stichting OPEN biedt een financiële ondersteuning aan verwerkers die het certificaat willen behalen.

Voorts is aan de orde gesteld de bewaarplicht van 5 jaar voor het bewijs van afgifte van AEEA, de afgiftebon. Door ondernemers werd gemeld dat deze bewaarplicht tot een verhoogde administratieve belasting leidt. Daarnaast werd de daadwerkelijke handhaving van deze bepaling door de ondernemers in twijfel getrokken. Als gevolg van deze inbreng van ondernemers is besloten de bewaarplicht van 5 jaar te schrappen uit de bepalingen.

Tenslotte werd door enkele ondernemers gesteld dat naast de invoering van een afgifteplicht ook andere maatregelen mogelijk zijn, zoals het verder benutten van een financiële beloning voor correct inlevergedrag via een stimuleringsregeling of een statiegeldsysteem.

---

[18] Artikel 6 lid 2 van Richtlijn AEEA en artikel 9 lid 2 van de Regeling AEEA.

[19] 8 stappen naar een circulaire e-wastesector – Stichting Open (stichting-open.org)

3.3. Administratieve lasten

De structurele administratieve lasten voor de bedrijven waarop de afgifteplicht van toepassing is, stijgen niet door invoering van een afgifteplicht. Het afgeven (of zelf wegbrengen) van AEEA *an sich* is een handeling die voor elk bedrijf als gangbaar en structureel gebruikelijk kan worden aangemerkt en waarvoor ook als gebruikelijk al verwijderingskosten worden gemaakt. Het gaat immers om de verwijdering van het eigen bedrijfsafval. De afgifteplicht bepaalt slechts op welke wijze de AEEA moet worden afgegeven. Het is aan de ontdoener van AEEA te bepalen aan welke van de verplicht gestelde mogelijkheden de voorkeur wordt gegeven. Iedere ontdoener is in principe al verplicht om een afvalstoffenregistratie bij te houden dat afvalstromen op de juiste wijze en de juiste verwerkers zijn afgevoerd, inclusief de corresponderende afvalstroomnummers.

Met de invoering van een ontvangstmelding voor alle AEEA bij verwerkers zal een aantal verwerkers alsnog een ontvangstmelding moeten doen bij het LMA en te maken krijgen met een eenmalige administratieve last. De verwachting is dat het zal gaan om ongeveer 50 bedrijven die zich eenmalig moeten aanmelden voor toegang tot het LMA. De tijdsbesteding bedraagt voor de eenmalige aanmelding (toegang) ongeveer 1 uur en voor de maandelijkse ontvangstmelding ongeveer 2 uren bij arbeidskosten van € 50 per uur. De administratieve lasten voor eenmalige toegang melding LMA zijn in totaal: 50 x 1 x 50 = € 2500, en de jaarlijks terugkerende kosten zijn in totaal: 50 x 24 (12 x aantal uren per maand) x 50 = € 60.000.

Volgens de in paragraaf 1.1 genoemde Werkgroep «Lekstromen binnenland» is ook één van de problemen bij inzameling van AEEA, de activiteit van diverse veelal kleinere inzamelaars die het risico verhogen op een lekstroom buiten passende verwerking.
Vanwege de illegaliteit van deze activiteit is het volgens de werkgroep niet mogelijk gebleken de exacte omvang vast te stellen. Om dit probleem tegemoet te treden, wordt in lijn met de benadering voor hoog risico afvalstromen en mede op advies van de ILT, in het Besluit inzamelen afvalstoffen een inzamelvergunningplicht voor AEEA ingevoerd. Naar verwachting zal dit leiden tot minder, doch meer professionele inzamelbedrijven van AEEA afkomstig van bedrijven en maakt het de handhaving hierop eenvoudiger. Het toezicht op de naleving van vergunde inzamelaars berust bij de ILT.

De administratieve last voor het verkrijgen van een inzamelvergunning bedraagt volgens het Besluit inzamelen afvalstoffen per vergunning € 537; dit is echter het kostenniveau anno 2004. Voor de gemiddelde kosten anno 2024 werd door de ILT uitgegaan van € 1.175. De totale eenmalige administratieve lasten voor het bedrijfsleven voor de inzamelvergunning bedragen dan 40 x 1175 = € 47.000.

De nalevingskosten zullen in beperkte mate wijzigen bijvoorbeeld doordat hogere vervoerskosten ontstaan voor AEEA die niet via een nabije inzamelaar of een nabij inzamelpunt kan worden afgegeven. Ook kan het gaan om afwijkende prijzen voor het afgeven van AEEA omdat soorten AEEA niet eerst in de gewenste mate van scheiding of sortering (kunnen) worden aangeboden. Ook zal voor een deel van de gevallen de keuze voor de afgifte van AEEA beperkter zijn geworden door de afgifteplicht. In die gevallen is de afzetmarkt kleiner geworden omwille van een doelmatig beheer van AEEA. Door het ontbreken van enige data is niet exact te voorspellen of- en in welke mate deze kostenverschillen zullen optreden. Ingeschat wordt dat met het aanbieden van de landelijk

dekkende gratis service door het AEEA-inzamelsysteem voor bedrijven van «Wecyclevoorbedrijven» in beginsel bedrijven zal ontlasten op het punt van afvoeren van AEEA. Met een groeiend aantal innamepunten voor bedrijven in dat systeem kan het per saldo wellicht zelfs tot een gemiddelde kostenbesparing leiden. Op basis van meerjarige ervaring en verzamelde data door Stichting OPEN zal daarover op termijn een conclusie kunnen worden getrokken.

Tenslotte is evident dat bedrijven die onder deze verplichting tot afgifte van AEEA vallen, geïnformeerd moeten worden over de uitvoering en de naleving. Hier ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de overheid en de producentenorganisatie Stichting OPEN. Deze heeft de wettelijke plicht ondernemers te informeren over relevante verplichtingen en waar nodig te begeleiden in de uitvoering. De rijksoverheid zal bij invoering van de afgifteplicht AEEA daarover informatie verstrekken via de helpdesk van Rijkswaterstaat.

4. Uitvoering, toezicht en handhaving

4.1.1. Aanpassing Besluit activiteiten leefomgeving

Er is gekozen voor algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving voor het afgeven van AEEA. Het toezicht op de naleving van de afgifteplicht bij bedrijven berust dan ook bij het lokale bevoegde gezag (gemeenten). Dit bevoegd gezag heeft reeds de verantwoordelijkheid de in dit besluit aangewezen bedrijven op de naleving van algemene bepalingen uit het Bal te controleren. Omdat deze bedrijven in principe op basis van de vigerende wetgeving hun AEEA op correcte wijze moeten afvoeren vormt de afgifteplicht op zichzelf geen extra last op de uitvoering van de naleving. Met de afgifteplicht hebben zij een eenduidig handelingskader wat de uitvoering van het toezicht verduidelijkt voor zowel het betrokken bedrijf als de toezichthouder. Een inschatting van de extra tijd die hoogstwaarschijnlijk nodig is, kan niet worden gegeven omdat die afhankelijk is van de prioriteitstelling die lokale instanties maken inzake het toezicht op de naleving.

4.1.2. Aanpassing Besluit melden

Het Besluit melden wordt aangepast zodat degene die AEEA ontvangt voor verwerking, de ontvangst van AEEA moet melden aan het Landelijk meldpunt afvalstoffen (LMA) van Rijkswaterstaat.

Rijkswaterstaat beschouwt deze extra werkzaamheden als uitvoerbaar. Naar schatting gaat het om een meldingsplicht voor 40 inzamelaars. Daaruit volgt ook dat er weinig extra toezicht- en handhavingsactiviteiten uitgevoerd hoeven worden door omgevingsdiensten.

4.1.3. Vergunning voor het inzamelen van AEEA

Er wordt een inzamelvergunningplicht voor AEEA ingevoerd in het Besluit inzamelen afvalstoffen (hierna ook: Bia). Inzamelen houdt in dat afvalstoffen worden opgehaald bij degene die zich van de afvalstoffen ontdoet. De verantwoordelijkheid van de afvalstoffen, gaat dan over van de ontdoener op de inzamelaar. In artikel 9 van het Bia zijn bepaalde categorieën van afvalstromen (bijvoorbeeld: klein gevaarlijk afval) aangewezen waarvoor een vergunningplicht geldt. Het Bia bevat ook de regels voor vergunningverlening. Hierin is opgenomen dat personen en bedrijven die beroepsmatig afvalstoffen inzamelen, vervoeren, verhandelen of bemiddelen, verplicht zijn zich te laten registreren op de lijst vervoerders, inzamelaars, handelaars en bemiddelaars (VIHB-lijst). Hetzelfde geldt voor inzamelvergunninghouders. Aanmelding voor de

VIHB-lijst verloopt via de Nationale en Internationale Wegvervoer Organisatie (NIWO).

De inzamelvergunning en registratie daarvan bij de ILT moet ervoor zorgen dat het risico op een lekstroom AEEA buiten passende verwerking wordt verkleind. Naar verwachting leidt de vergunningplicht tot minder verlies in de keten, maar juist tot meer professionele inzamelbedrijven van AEEA afkomstig van bedrijven. Naar schatting zullen ongeveer 50 bedrijven een vergunning aanvragen. Het NIWO is voldoende in staat dit maximumaantal nieuwe aanmeldingen te verwerken. Door het Ministerie wordt extra capaciteit voor vergunningverlening door de ILT toegekend. De eventuele extra benodigde capaciteit bij omgevingsdiensten zal naar verwachting beperkt zijn, omdat het om additioneel toezicht op 50 vergunde bedrijven gaat.

4.2. Handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid (HUF)

Op 17 maart 2023 is het resultaat van de HUF-toets (Handhaafbaarheid, Uitvoerbaarheid en Fraudebestendigheid) van de ILT ontvangen. De diverse voorstellen voor verbetering of verduidelijking van de tekst zijn overgenomen en verwerkt. Op voorwaarde dat met de opmerkingen van de ILT rekening wordt gehouden, stelt de HUF-toets dat het besluit handhaafbaar en uitvoerbaar is. De fraudebestendigheid wordt door de ILT gekoppeld aan het opnemen van een verplichting tot het afgeven van een afgiftebon.

Over de uitvoerbaarheid merkt de ILT op dat daarvoor een extra capaciteit nodig is van 3,8 fte bij de ILT. De capaciteitsaanvraag is als volgt opgebouwd. Het betreft inzet van circa 3 fte in verband met de piekbelasting voor de vergunningverlening aan inzamelaars onder het Bia en het hernieuwen van bestaande vergunningen. Het uitvoeren van toezicht op circa 40 bedrijven per jaar, waarbij per controle een tijdsbesteding van twee dagen geldt, en het opsporen van *free riders*, betekent een inzet van circa 0,8 fte. Daarnaast zal het voor de omgevingsdiensten en regionale politie hoogstwaarschijnlijk extra tijd kosten toe te zien op naleving van de afgifte van AEEA, de ILT heeft hierover geen inschatting van de tijdsbesteding gemaakt. Een inschatting van de extra tijd die hoogstwaarschijnlijk nodig is, kan niet worden gegeven omdat die afhankelijk is van de prioriteitstelling die lokale instanties maken inzake het toezicht op de naleving. Die lokale afweging is gebaseerd op het eigenstandige beleid voor de uitvoering van het toezicht in combinatie met de lokaal-specifieke omstandigheden in het betreffende gebied. Van belang is verder dat de afgifteplicht de facto al onderdeel is van de bestaande uitvoering van toezicht en controles omdat het algemene Europese en nationale wettelijk kader al beoogt dat AEEA gescheiden wordt afgegeven. Daarbij is in de Regeling AEEA al opgenomen dat AEEA passend, volgens de gestelde eisen, moet worden verwerkt. Om AEEA goed te kunnen verwerken, is het nodig dat de inzamelinfrastructuur op orde is. Om de inzameldoelstellingen te behalen, is daarbij noodzakelijk dat vrijwel alle AEEA via de daarvoor bestemde kanalen wordt afgegeven en verwerkt. De Afgifteplicht vult aan door voor te schrijven welke drie manieren van afgifte in lijn zijn met de wettelijke verplichting tot passende verwerking.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft in juni 2026 gesproken met Omgevingsdienst NL. Uit dat gesprek bleek dat de Afgifteplicht handhaafbaar wordt geacht. Per omgevingsdienst wordt bepaald hoeveel capaciteit er wordt vrijgemaakt. Er is vanuit de omgevingsdiensten behoefte aan duidelijke communicatie over de inhoud van de Afgifteplicht en de verplichtingen voor specifieke marktpartijen die uit het besluit volgen. Door het Ministerie van Economische Zaken en

Klimaat en Omgevingsdienst NL is daarom afgesproken de communicatie over de Afgifteplicht af te stemmen.

Het positieve oordeel van de ILT over dit voorstel onderstreept overigens dat nadere verduidelijking en detaillering van verplichtingen in regulering bijdraagt aan een betere handhaafbaarheid van die regulering. Zoals beschreven in het algemene deel van deze toelichting is zowel het beleids- als het wetgevende kader gericht op gescheiden afgeven en inzamelen van AEEA. Het algemene karakter van dit kader bemoeilijkt volgens partijen de naleving daarvan. Met dit besluit wordt meer preciezer hoe het afgeven van AEEA kan worden uitgevoerd en maakt dat het toezicht en de handhaving volgens een relatief eenvoudige structuur kan verlopen. Met een juridische regeling voor afgifteplicht wordt tevens een beter uitgangspunt gecreëerd om ontdoeners te informeren over en te wijzen op de naleving van de juiste afgifte van AEEA, zoals wordt voorgestaan in de eerdergenoemde wettelijke kaders.[20]

Het toezicht van de ILT is selectief en gericht op effectiviteit. De ILT richt haar toezicht op de grootste maatschappelijke risico's. In de HUF-toets van 17 maart 2023 heeft de ILT aangegeven welke extra capaciteit voor zowel vergunningverlening als toezicht nodig is. Dit is gebaseerd op de inschatting van circa 40 bedrijven die onder de wetgeving voor inzameling zullen vallen zoals hierboven al toegelicht. De toezichtstaak op de afgifteplicht van bedrijven ligt hoofdzakelijk bij de omgevingsdiensten en aldus zijn meer partijen bij het toezicht betrokken dan uitsluitend de ILT. De ILT heeft geen zicht op de keuzes in of controle over de risicogerichte aanpak van de afzonderlijke omgevingsdiensten. De toezichtstaak van de ILT richt zich primair op de inzamelvergunning en de meldingsplicht van de bedrijven. Door deze koppeling van de meldingsplicht aan de inzamelvergunning zullen de primaire ontdoeners van AEEA beter in beeld komen. Hierdoor ontstaat ook beter zicht op de schaarse materialen. De ILT ziet wel een zeker risico op inefficiënties in het toezicht door onvolledige informatiestromen omdat een deel van de informatie loopt via de producentenorganisatie Stichting OPEN en een deel buiten de meldingsplicht valt. Van de 20.000 op de VIHB-lijst geregistreerde bedrijven staan er 6.500 als inzamelaar vermeld. Het is echter niet duidelijk welke afvalstoffen deze bedrijven precies inzamelen omdat die informatie er niet bij wordt vermeld. De ILT acht mede daarom beter en meer toezicht op de VIHB niet effectief en efficiënt.

Als laatste adviseert de ILT om een extra bepaling op te nemen over het bewijs van afgifte (een afgiftebon) dat moet worden overhandigd door de ontvanger van AEEA aan de ontdoener daarvan. Dit advies is niet overgenomen om de regeldruk van het voorstel beperkt te houden. In het formele, zakelijke circuit is het gebruikelijk dat er een factuur verstrekt wordt voor bewezen diensten zoals het ophalen of verwerken van AEEA. Deze factuur kan op zichzelf al fungeren als een zogenaamde afgiftebon wat de opname van een separate verplichting tot een afgiftebon overbodig maakt. Daarbij is iedere ontdoener in principe al verplicht om een afvalstoffenregistratie bij te houden dat afvalstromen op de juiste wijze en de juiste verwerkers zijn afgevoerd, inclusief de corresponderende afvalstroomnummers.

De aanpassing van dit besluit houdt in dat de wettelijke verplichting om AEEA af te geven voor passende verwerking wordt geëxpliciteerd. Daarnaast wordt het Bia aangepast en het Besluit melden. Deze wijzigingen hebben respectievelijk effect op veertig en vijftig ondernemers. Zij

[20] De Kaderrichtlijn afvalstoffen, de Richtlijn AEEA, de Regeling AEEA en het Landelijk Afvalbeheerplan.

krijgen te maken met een extra verplichting. De kosten die daarmee gepaard gaan, blijven beperkt. Ook de taken voor de afdeling vergunningverlening van de ILT en voor de afdeling Landelijk Meldpunt Afvalstoffen van Rijkswaterstaat worden uitgebreid. Deze wijzigingen zijn behapbaar en vergen wijzigingen die, zeker met de extra capaciteit die wordt toegekend aan de ILT, uitvoerbaar zijn. Daar staat tegenover dat de Afgifteplicht de meest omvangrijke binnenlandse lekstroom van AEEA tegengaat. De combinatie van de drie maatregelen, zal duidelijk maken welke routes voor het afdanken van apparaten legaal zijn en zal inzichtelijk maken welke bedrijven AEEA inzamelen en ontvangen voor verwerking. Zeker in combinatie met adequaat toezicht en het actieplan 2025–2030 van Stichting OPEN zal dit besluit de mogelijkheden voor afdanken en verwerken van AEEA in het grijze circuit sterk beperken. Daarmee wegen de naar verwachting aanzienlijke baten van dit besluit op tegen de beperkte lasten.

5. Consultatie

5.1. Vooroverleg met partijen

In het eerdergenoemde Monitoringsberaad AEEA is de afgifteplicht AEEA geregeld aan de orde geweest en is enkele malen van gedachten gewisseld over de invulling daarvan. Op 15 december 2021 is een eerste uitgewerkte opzet voor een regulering op de afgifteplicht AEEA informeel voorgelegd aan enkele partijen[21] uit de uitvoeringspraktijk en uit het Monitoringsberaad AEEA. Aanleiding voor deze actie was de gerezen twijfel over het effect en handhaafbaarheid van de initiële keuzes die in dat eerste voorstel waren gedaan. Uit de reacties van partijen bleek deze twijfel gegrond en is vervolgens het voorstel in de loop van 2022 aangepast tot de huidige vorm.

5.2. Internetconsultatie

Van 5 oktober 2023 tot en met 16 november 2023 heeft de internetconsultatie plaatsgevonden waarbij eenieder in de gelegenheid is gesteld te reageren op de voorgestelde regeling en de toelichting. Er zijn in totaal 15 reacties ingediend, alle 15 reacties zijn openbaar. Indieners zijn particulieren (een derde van het aantal reacties), bedrijfsleven en branches (helft van de reacties) en overig.

Het algemene beeld van de reacties is dat deze overwegend positief zijn en het principe van een afgifteplicht steunen. De kritische noten en kanttekeningen betreffen in hoofdzaak:

a. Een aantal indieners vindt het besluit nog niet robuust genoeg, met name betreffende de realisatie van de circulaire doelstellingen;

b. De scope van de regelgeving zou te beperkt zijn; tevens zijn er vragen over de scope en randvoorwaarden van de regeling.

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst, aan de hand van citaten uit individuele reacties. Deze reacties geven uitsluitend de mening van de indieners weer.

5.2.1. De steunende opmerkingen

De afgifteplicht wordt gezien als een cruciale voorwaarde om lekstromen AEEA te kunnen dichten. De afgifteplicht zal een grote stimulans zijn om de correcte inzameling van AEEA en de daarmee

[21] Stichting OPEN, VA, NVRD, VNG, Techniek Nederland, MRF, RND, INRetail, Thuiswinkel.org, BKN en enkele Omgevingsdiensten en afvalverwerkers.

gepaard gaande passende verwerking en/of voorbereiding voor hergebruik van AEEA te realiseren. Een meldingsplicht en een (aanvullende) vergunningsplicht voor inzamelaars van AEEA kunnen helpen om risico's op milieuschade en gezondheidsschade te beperken.

5.2.2. Over circulaire doelstellingen

Om circulaire doelstellingen te realiseren is er meer nodig dan het voorkomen van lekstromen. De afgifteplicht zoals opgenomen in het voorstel is niet robuust en is niet in lijn met de ambities van de overheid en vooruitstrevende producenten en bedrijven. Er moet in de besluiten en de hierin opgenomen afgifteplicht voldoende rekening worden gehouden met circulaire-, sociale en klimaatdoelen. De afgifteplicht mag een doelmatige afvalbeheersstructuur waarin (de voorbereiding van) hergebruik mogelijk wordt gemaakt en wordt gestimuleerd niet in de weg staan.

5.2.3. Over de scope en de randvoorwaarden regelgeving

De voorgestelde afgifteplicht betrekking heeft betrekking op een specifiek aantal categorieën bedrijven dan wel milieubelastende activiteiten, dit betekent dat niet al het AEEA onder de afgifteplicht valt. Met de afgifteplicht zou meer sturing kunnen worden gegeven aan circulariteit en het tegengaan van vernietiging van producten en materialen. Het is noodzakelijk om de afgifteplicht te koppelen aan adequate handhaving. De huidige afgifteplicht beschrijft geen afvalbeheerstructuur die primair de afgiftemogelijkheden voor hergebruik en reparatie bevordert. Om ketenoptimalisatie en optimale circulariteit daadwerkelijk te realiseren, is een vergoedingensysteem nodig dat circulair handelen daadwerkelijk stimuleert en faciliteert.

5.2.4. Over de gevolgen voor bedrijven

De regelgeving betreft met name de klanten van datacenters, voor vele commerciële oftewel colocatie-datacenters geldt dat zij niet de eigenaar van de IT-apparatuur zijn en geen zeggenschap hebben en verantwoordelijkheid over de recycling van afgedankte elektronica. Er zijn twijfels over de uitvoerbaarheid door het beperkte aanbod van CENELEC-gecertificeerde afvalverwerkers. De voorgestelde bewaarplicht van afgiftebewijzen roept vragen op over de praktische uitvoerbaarheid en administratieve lasten voor bepaalde bedrijven.

5.2.5. Beschouwing van de kritische kanttekeningen

Wat betreft de eerste kritische kanttekening dat het besluit nog niet robuust genoeg in relatie tot de realisatie van de circulaire doelstellingen het volgende. Allereerst wordt daarbij opgemerkt dat het voorstel voor een afgifteplicht gericht is op een verduidelijking van reeds bestaande verplichtingen en het dientengevolge verbeteren van de handhaafbaarheid daarvan. Het voorstel is niet bedoeld om nieuwe of aanvullende (afrekenbare) doelen te stellen als nationale kop op de reeds bestaande wettelijke doelen en andere verplichtingen voor AEEA. Dat is ook niet de context waarbinnen is gekozen voor een afgifteplicht dat namelijk als hoofddoel heeft om de inzameling te verbeteren, lekstromen te beperken en milieuschade te voorkomen door zo veel mogelijk AEEA uiteindelijk op een correcte (voorgeschreven) wijze te verwerken. Lekstromen leveren een verhoogd risico op milieuschade en een verlies van waardevolle materialen waaronder edelmetalen en kritieke grondstoffen. Indien AEEA door bedrijven op een correcte wijze wordt afgegeven zoals voorgestaan in het voorstel, dan zal dat juist wél extra bijdragen aan de doelen voor de

circulaire economie, in het bijzonder het sluiten van de kringloop. De door de Europese Commissie voorgenomen herziening van de Richtlijn AEEA eind 2026 zal desgewenst moeten leiden tot hogere doelstellingen voor inzameling, hergebruik en recycling.

Wat betreft de tweede kritische kanttekening over de scope en randvoorwaarden van de voorgestelde regelgeving het volgende. In het bijzonder is gewezen op het ontbreken van bepalingen of doelen op reparatie en hergebruik in de inzamelketen. Daarover kan allereerst worden opgemerkt dat het voorstel voor afgifteplicht niet bedoeld is om nieuwe nationale doelen te introduceren voor hergebruik of reparatie. Het voorstel is strikt afgebakend op de facetten die hierboven al zijn toegelicht. Voor de goede orde wordt benadrukt dat de vigerende regelgeving voor AEEA niet van toepassing is op hergebruik en reparatie van EEA (zijnde een werkend-, niet afgedankt product of apparaat), maar wél op voorbereiding voor hergebruik van AEEA (waar het veelal gaat om reparatie of refurbishment van AEEA). De wijze waarop eventuele reparatie van producten en eventuele voorbereiding voor hergebruik ter plekke wordt toegepast en uitgevoerd valt buiten het kader van de afgifteplicht. Voor reparatieactiviteiten aan EEA kunnen specifieke eisen van toepassing zijn indien op die EEA een uitvoeringsmaatregel volgens de Richtlijn Ecodesign van toepassing is. Voorbereiding voor hergebruik is een verwerkingshandeling van afval met het doel een AEEA zodanig te herstellen dat het weer als product op de markt kan worden (terug)gebracht. Op handelingen met afval zijn specifieke eisen van toepassing uit de Regeling AEEA.

De afgifteplicht gaat vooraf aan eventuele voorbereiding voor hergebruik, want de afgifteplicht is van toepassing vanaf het moment dat een eigenaar van EEA besluit zich actief daarvan te ontdoen en de afgedankte EEA dan in juridische zin (volgens de Wet milieubeheer) als afval wordt aangemerkt. Gesteld wordt dat ingezamelde afgedankte apparatuur niet zonder meer naar de recycling zou moeten worden gedirigeerd maar dat een tussenstap gewenst is gericht op hergebruik of reparatie teneinde het gebruik (of levensduur) te verlengen. Dit aspect is ook in de MKB-toets naar voren gebracht. Hierover kan worden opgemerkt dat de voorgestelde afgifteplicht uitsluitend van toepassing is zodra de afvalstatus van een apparaat/product aan de orde is. Dat betekent dat in het stadium voorafgaand aan de afvalfase, de houder/eigenaar van een apparaat/product zelf verantwoordelijk is voor levensduurverlenging via goed onderhoud en reparatie. In de huidige regelgeving voor AEEA is reeds bepaald dat zodra een afgedankt apparaat/product is afgegeven aan de wettelijk verplichte inzamelinfrastructuur dat moet worden bevorderd dat AEEA die moet worden voorbereid voor hergebruik, wordt gescheiden van ander ingezameld AEEA.[22]

De producentenorganisatie Stichting OPEN heeft kenbaar gemaakt dat hergebruik en reparatie van AEEA een belangrijk onderdeel vormen voor de invulling van de wettelijke producentenverantwoordelijkheid.[23] Stichting OPEN bouwt momenteel mede daarom aan een nadere invulling van voorbereiding van hergebruik in de keten van AEEA. Dat vindt momenteel plaats aan de hand van pilotprojecten. Op het moment dat een verwerker een afgedankt elektrisch apparaat wil voorbereiden voor hergebruik en/of onderdelen opnieuw wil gebruiken een ander apparaat, dan is daarvoor het CENELEC-certificaat «preparation for re-use» nodig. In Nederland bleken in 2023 in totaal 38 verwerkers van AEEA een dergelijk

[22] Artikel 6, tweede lid, van Richtlijn 2012/19/EU en artikel 9, tweede lid, van de Regeling AEEA.
[23] 8 stappen naar een circulaire e-wastesector – Stichting Open (stichting-open.org)

certificaat te hebben. Stichting OPEN biedt een financiële ondersteuning aan verwerkers die het certificaat willen behalen.

Tenslotte wordt de bewaarplicht van 5 jaar voor het bewijs van afgifte van AEEA, de afgiftebon ter discussie gesteld omdat verondersteld wordt dat deze bewaarplicht tot een verhoogde administratieve belasting leidt.

5.3. Voorhang en voorpublicatie

Het ontwerp van dit besluit is bij brief van 23 mei 2025 voorgehangen bij de Tweede en Eerste Kamer.[24] De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat van de Tweede Kamer hebben in een schriftelijke ronde een aantal vragen gesteld. De vragen hadden onder andere betrekking op handhaving, het effect op de mogelijkheden van reparatie en hergebruik, lastendruk en het effect op kringloop- en winkelbedrijven. Op deze vragen is bij brief van 8 september 2025 geantwoord.[25] In dat antwoord is aangegeven dat met het besluit een specifiek probleem wordt geadresseerd, namelijk de lekstroom van AEEA richting irreguliere verwerkers waar de AEEA niet correct en laagwaardig wordt verwerkt. Het besluit heeft geen gevolgen voor de mogelijkheden van reparatie en hergebruik en evenmin voor kringloop- en winkelbedrijven. De handhaving is wat betreft de afgifteplicht belegd bij omgevingsdiensten en politie en wat betreft de vergunningplicht bij de ILT. Daarvoor is geen of weinig extra capaciteit nodig. De lastendruk van het besluit blijft beperkt tot een meldingsplicht voor ongeveer vijftig verwerkers van AEEA bij het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen en een vergunningplicht voor ongeveer veertig inzamelaars. De afgifteplicht heeft geen effect op de lastendruk. De voorhang heeft geen aanleiding gegeven voor wijzigingen in het ontwerpbesluit.

De voorpublicatie van het ontwerpbesluit heeft niet geleid tot schriftelijke reacties.[26]

II. Artikelsgewijs deel

Artikel I, onderdeel A

In artikel 3.157 (van paragraaf 3.5.2 Kringloopbedrijf en bedrijf voor reparatie van gebruikte producten) is een onderdeel over het afgeven van AEEA ingevoegd met verwijzing naar de nieuwe paragraaf 4.48a met regels waaraan het afgeven van AEEA moet voldoen.

Artikel I, onderdeel B

In artikel 3.165 (van paragraaf 3.5.4 Metaalrecyclingbedrijf) is een onderdeel over het afgeven van AEEA ingevoegd met verwijzing naar de nieuwe paragraaf 4.48a met regels waaraan het afgeven van AEEA moet voldoen.

Artikel I, onderdeel C

In artikel 3.171 (van paragraaf 3.5.6 Milieustraat) is een onderdeel over het afgeven van AEEA ingevoegd met verwijzing naar de nieuwe paragraaf 4.48a met regels waaraan het afgeven van AEEA moet voldoen.

---

[24] Kamerstukken II, 2024/25, 30 872, nr. 313.
[25] Kamerstukken II, 2024/25, 30 872, nr. 318.
[26] Stcrt. 2025, 34806.

Artikel I, onderdeel D

In artikel 3.185 is de term afgedankte elektrische *of* elektronische apparatuur vervangen door de term afgedankte elektrische *en* elektronische apparatuur omdat deze laatste de gangbare, uit de Richtlijn AEEA afkomstige term is..

Artikel I, onderdeel E

In artikel 3.198 (van paragraaf 3.5.11 Verwerken van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen) is een onderdeel over het afgeven van AEEA ingevoegd met verwijzing naar de nieuwe paragraaf 4.48a met regels waaraan het afgeven van AEEA moet voldoen.

Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur is een subcategorie afvalstoffen van de categorie bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen in de fase van ontdoening. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om, overeenkomstig de opzet van dit besluit, de onderdelen j tot en met m alsnog in de volgorde van de nummers van de paragrafen waarnaar zij verwijzen, te plaatsen.

Artikel I, onderdeel F

In artikel 3.230 (van paragraaf 3.7.1 Bouwbedrijf, installatiebedrijf, grondbouwbedrijf, wegbouwbedrijf, waterbouwbedrijf en schildersbedrijf) is een onderdeel over het afgeven van AEEA ingevoegd met verwijzing naar de nieuwe paragraaf 4.48a met regels waaraan het afgeven van AEEA moet voldoen.

Artikel I, onderdeel G

In artikel 3.237 (van paragraaf 3.7.3 Datacentrum) is een onderdeel over het afgeven van AEEA toegevoegd met verwijzing naar de nieuwe paragraaf 4.48a met regels waaraan het afgeven van AEEA moet voldoen.

Artikel I, onderdeel H

In artikel 3.244 (van paragraaf 3.7.5 Laboratorium) is een onderdeel over het afgeven van AEEA ingevoegd met verwijzing naar de nieuwe paragraaf 4.48a met regels waaraan het afgeven van AEEA moet voldoen.

Artikel I, onderdeel I

In artikel 3.257 (van paragraaf 3.7.9 Ziekenhuis) is een onderdeel over het afgeven van AEEA ingevoegd met verwijzing naar de nieuwe paragraaf 4.48a met regels waaraan het afgeven van AEEA moet voldoen.

Artikel I, onderdeel J

Met dit onderdeel is een nieuwe paragraaf 4.48a ingevoegd met artikelen over het afgeven van AEEA bij het verrichten van de milieubelastende activiteiten verwerken van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen.

Artikel I, onderdeel K

In bijlage I is de term afgedankte elektrische en elektronische apparatuur gedefinieerd onder verwijzing naar de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur.

Artikel I, onderdeel L

In bijlage II is de verwijzing naar de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur bij het gebruik van de term afgedankte elektrische en elektronische apparatuur geschrapt omdat in bijlage I nu een begripsomschrijving van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur is opgenomen.

Artikel 4.595a

Dit artikel regelt het toepassingsbereik van paragraaf 4.48a.

Artikel 4.595b

In dit artikel zijn de drie mogelijkheden voor het afgeven van AEEA opgenomen. De eerste betreft het direct afgeven aan CENELEC gecertificeerde verwerkers zoals bepaald in artikel 11 van de Regeling AEEA. De AEEA wordt dan afgeleverd aan het bedrijf dat de passende verwerking uitvoert.

De tweede mogelijkheid betreft het afgeven aan het daartoe bestemde inzamelsysteem voor AEEA dat hetzij door een individuele producent of importeur beschikbaar is gesteld, hetzij door een producentenorganisatie namens de producent of importeur beschikbaar is gesteld. In Nederland is voor de inzameling van alle AEEA momenteel één landelijk dekkende producentenorganisatie verantwoordelijk (Stichting OPEN – Organisatie Producentenverantwoordelijkheid E-waste Nederland[27]). De producentenorganisatie draagt zorg voor de inzameling van AEEA dat zowel bij particulieren als bij bedrijven vrijkomt en waartoe specifieke inzamelpunten zijn opgericht. Het behoort tot de taken van een producentenorganisatie om ontdoeners te informeren en te adviseren over het gehele inzamelsysteem. Specifiek voor AEEA dat vrijkomt bij bedrijven is een inzamelinfrastructuur opgezet. Op de website www.wecyclevoorbedrijven.nl staan de verschillende mogelijkheden beschreven bestaande uit ofwel het brengen naar een Wecycle inleverpunt voor bedrijven ofwel het laten ophalen door Stichting OPEN. Tenslotte de mogelijkheid om het af te geven aan een inzamelaar met een specifieke vergunning voor het ophalen van AEEA. De inzamelaar zal de AEEA afgeven aan een gecertificeerde verwerker of aan het inzamelsysteem van de producentenorganisatie.

Deze verplichting zal in de inzamelvergunning worden opgenomen.

Artikel II

Bijlage I, behorende bij artikel 2, eerste lid, onder b, van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen is zodanig gewijzigd dat degene die de AEEA ontvangt voor verwerking, de ontvangst van AEEA moet melden aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, via het Landelijk meldpunt afvalstoffen (LMA) van Rijkswaterstaat. Deze wijziging heeft als doel de invoering van een ontvangstmelding met betrekking tot het ontvangen van alle AEEA voor bedrijven die AEEA verwerken.

Artikel 2, eerste lid, van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen regelt de categorieën van gevallen waarin de in artikel 10.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer opgenomen verplichting om melding te doen van de afgifte van afvalstoffen, niet geldt. Deze verplichting geldt onder meer niet indien voor bedrijfsafvalstoffen de persoon aan wie de afvalstoffen zijn afgegeven, op de locatie van die

[27] https://www.stichting-open.org/

persoon uitsluitend milieubelastende activiteiten met afvalstoffen verricht die behoren tot een in bijlage I bij dit besluit aangegeven categorie of een combinatie van die categorieën.

In bijlage I, onderdeel 1, aanhef en onder j, was als milieubelastende activiteit aangewezen het opslaan, overslaan of verwerken van AEEA. Dit artikel voorziet erin dat het verwerken van AEEA niet meer wordt uitgezonderd van de verplichting, bedoeld in artikel 10.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer, door subonderdeel j van onderdeel 1 te schrappen en in plaats daarvan een nieuw onderdeel 2 in te voegen.

Artikel III

In artikel 9 van het Besluit inzamelen afvalstoffen wordt het vereiste van een inzamelvergunning voor AEEA toegevoegd.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S. van Veldhoven-van der Meer